

حوکمی

ٹاہہ نگیران بہ بونہی یادی لہدایک بونی
پیغہ مبهری خوا (صلی اللہ علیہ وسلم)

(مہولود نامہ)

حوكمی

ٹاہہ نگیڑان بہ بونہی یادی لہ دایک بونی

پیغہ مہری خوا (صلی اللہ علیہ وسلم)

(مہولود نامہ)

دانانی

نیمام عبداللہ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم

إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره ونعوذ بالله من شرور أنفسنا وسيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له، ومن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمدا عبده ورسوله، اللهم لا سهل إلا ما جعلته سهلا وأنت تجعل الحزن إذا شئت سهلا.. أما بعد.

((بُعِثْتُ بِالسَّيْفِ بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ حَتَّى يُعْبَدَ اللَّهُ تَعَالَى وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَ جُعِلَ رِزْقِي تَحْتَ ظِلِّ رُمْحِي وَ جُعِلَ الذُّلُّ وَالصَّغَارُ عَلَى مَنْ خَالَفَ أَمْرِي، وَمَنْ تَشَبَهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ))^۱ واته: من نیردراوم به پیغهمبهری خوا، که ههتا دوا رۆژ به شمشیر (سهیف) جهنگ و جیهاد و کوشتار بکهم، ههتا خوی گهوره به تهنها بپهرستریت و شهریکی بو برپار نهدریت، واته ههتا به تهواوته تهوحد و یهکتا په رستی لهسه رپووی زهوی بهرقه رار ده بییت و حوکم هه ر بو خوی گهوره ده بییت، وه رزق و رپویشم بو کراوته ژیر سیبهری نیزه (رمح) که مه وه، واته (فهینو غهنیمهت)، وه هه رکه سیش پیچه وانهم بکات لهم کاره دا و لهم ریگای من لابادات، تهنها رپسوی و زه لیلی بو ده مینیتته وه، وه هه رکه س خوی بچوینیت به هه ر گه ل و هوژیکی دیکه وه، نهویش له وانه، واته له من نییه ((.

نهمه پوخته نوسراویکه له باره ی بیدعه ی ناههنگیران به بونه ی یادی له دایک بوونی پیغهمبهری خوا (صلی الله علیه وسلم)، که نه مرپو بوته شتیکی شایع و به ربلاو له ناو موسولماناندا، بویه هه ر کاتیک نزیک ده بینه وه له مانگی ره بیعی یه که م ده بینین له م سه ری دونیا وه که بو نه و سه ری دونیا که مه غریبه / خه لکی ده ست نه که ن به ناههنگیران به م بونه وه، نه مه ش والله أعلم

^۱ صحیح: رواه احمد في المسند برقم (٤٩٤٤) و (٤٥٨٩) عن عبدالله بن عمر بن الخطاب القرشي، و رواه الطبراني في (مسند الشاميين) برقم (١٢١١)، و رواه البيهقي في (شعب الایمان) برقم (١١٩٨)، و رواه (ابن شيبه) برقم في (المصنف) برقم (١٩٠٠٦) و (١٩٠٤٢) و (٣٢٣٦١)، و رواه الطحاوي في (المشكاة الاثار) برقم (١٩٨)، و رواه أيضا الامام (ابن المبارك) و (خطيب البغدادي) في كتاب (الجهاد) و (الفقيه والمتفقيه) عن طاوس بن كيسان اليماني، وأيضا عن انس بن مالك بن نضر بن مضمم البخاري، برقم (٧٥٨)، و (١٠٤)، و صححه الالباني رحمه الله في (صحیح الجامع الصغير للسيوطي) برقم (٢٨٣١) و (مشكاة الفقر) برقم (٢٤) و (صحیح الجامع الصغير) برقم (٢٨٢٨) وقال الالباني وهذا حديث صحيح ورجاله كلهم ثقات، و صححه شيخ المحدثين احمد شاكر المصري في تخريجه لكتاب مسند امام احمد بن حنبل رحمهم الله تعالى أجمعين ....

هۆكارى ئەگەر پىتەو بۇ وونبۇنى زانستى شەرىى و، نەمان و ھەلگىرانى حوكم و خەلافەتى ئىسلامى، ھەتا بەو جۆرە وای لىھاتوو ئەم بىدعە كراوئەتە بۆنەپەكى ئىسلامى، وەك بۆنەكانى جەزنى رەمەزان و قوربان، كە بەھۆپەو موسولمانان توشى ئىسراف و بەھەدەر دانى مال و پارەپەكى زۆر دەبن، ئەمە جگە لەوہى توشى تاوان و ھەرامىك ئەبن لەگەل ئەوئەشدا و لەم كاتەدا موسولمانان زۆرتىن پىويستىان بەو مالو پارە ھەپە، ئەبىنن بە بەرچاوى ھەموو موسولمانانى دونياو لەولاتىكى وەك سۆمالدا بەھۆى داگىر كارى و دەست درىژ كارى ولاتانى رۆژئاواو و دەست بەسەرگرتنى مالو داھاتيان، مندالىكى ئەو ولاتە رۆژى تەنھا چوارە دەك گەنمە شامى بەشە خۇراكى رۆژىكىتەتى..!

لەھەمان كاتىشدا موسولمانە سەرماپە دارەكان نابىننىت (إلا ما رحم ربي) فلسىك بىبەخشن بۇ ئەو خەلگە ھەزارو بى نان و ئاوە، وە لەھەمان كاتىشدا ئەمرۆ كە جىھاد بەمال و گىان بۆتە واجبىكى شەرىى وەك واجبى نوپۆو رۆژو لەسەر ھەموو موسولمانىك، نابىننىت كەسانىك ئەم فەرمانەى خواى گەورە جىبەجى بكەن، تەنھا ئەوئەنەبىت سالانە كاتى لەدايك بوونى پىغەمبەرى خوا (صلى الله عليه وسلم) مەلایەك ئەھىنن و شتى پارە ئەكەن بە گىرفانىداو لە مائەكانى خواى گەورەدا ئەم كارە ناشەرعیپە ئەنجام ئەدەن، وە زۆرىش دلخوشن بەوہى ئەپكەن، وەك بلەى كەسىك لەمان چاگترى نەكردوو!

ھەرچەنە ئەم بىدعەو بەلایە ئىستا نوكتەپەكى رەشە بە كىويكى گەورەو، بەلام لەبەر ئەوہى كەسانىك سودو ئىستفادەى شەخسى خۇيانى تىدا بەرجەستە ئەكەن پىم باش بوو ئەم نامە موتەوازیع و كورتە نامادە بكەم، ئەمە ھەرچەنە ھى (دوو) سالىك بەر ئىستەپەو تىرو تۆخ نىپە، بەلام داوام واپە لە خواى گەورە بىكاتە ماپەى سودو بۇ ئەو كەسەى ئەپخوینىتەو و بەشوین ھەق و راستى و شوین كەوتنى سوننەتى پىغەمبەرى خوادا ئەكەرىت (صلى الله عليه وسلم).

ئەبو فىراسى ھەمدانى شاعر وتوپەتى:

عرفت الشر لا للشر ولكن لتوقبه ومن لا يعرف الخير من الشر قد يقع فيه

پوختهی به لگه کان له بارهی بیدعهی مهولود گیړان

یه که م:

ناهه نگیړان به بۆنهی له دایک بوونی پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) خوئی له خویدا بیدعهیه و له شته داهینراوه کانی ناو ئاینی ئیسلامه ، چونکه ئهم کاره نه پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) ئه نجامی داوه ، نه خوله فای راشدین و نه هاوه له به ریزه کان و نه تابیعین و شوین که وتوانی تابیعین هه تا پاش (سى) چاخه زیړینه که شتی له م جوړه کاره یان ئه نجام نه داوه ، له گه ل ئه وه شدا هه ر ئه وان باشترین و چاکترین شوین که وتیه ریپاز و سوننه تی پیغه مبهری خوا بوون (صلى الله عليه وسلم) . وه مادهم ئه وان ئهم کاره یان نه کردوو ، ئه وه به لگه یه له سه ر ئه وه ی که ئهم کاره داهینراوه ، به زاروه شه رعیه یه که بیدعهیه ، وه پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) له باره ی بیدعه و داهینان له دیندا فه رموویه تی: ((مَنْ عَمَلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهَوَ رَبُّهُ))^۱ . یان ده فه رموویت : ((مَنْ أَحَدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهَوَ رَبُّهُ))^۲ ، به کوردیه که ی هه ر کاریک له ک ئیسلامه دا بکریت و فه رمانی خوا و پیغه مبهری خوا ی (صلى الله عليه وسلم) له سه ر نه بییت بی گومان وه رنه گیراوه و ددریته وه به سه ری خاوه نه که یدا و تاوانباریش ده بییت له سه ری .. وه ئه وه شمان له یاد نه چییت هه موو کاتییک پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) له (خطبة الحاجة) دا ده یفه رموو : ((وشر الامور محدثاتها وكل محدث بدعة ، وكل بدعة ضلالة وكل ضلالة في النار..)) ، یان ده یفه رموو : ((.. وإياكم ومحدثات الامور فإن كل محدثة بدعة وكل بدعة ضلالة وكل ضلالة في النار...))

دووهم:

(^۱ صحیح : رواه مسلم (۱۷۱۸) ، ورواه البخاری تعليقا في الاعتصام بالكتاب والسنة .
(^۲ متفق عليه : رواه البخاری (۲۶۹۷) الصلح ، ومسلم (۱۷۱۸) الاقضية .

ئهنجام دانی ئەم کاره له مزگهوتدا بو خوی ئیهانهیه به مائی خوا ، چونکه مزگهوتهکان بوئنهوه نهکراون ههتا بی شه رعی و بیدعی تیدا بکریت ، به لکو بو ذیکر و یادی خوای گهوره کراوه ، ئەوهتا خوای گهوره خوی دهفهرمویت : ﴿ فِي بُيُوتِ أَذْنِ اللَّهِ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ﴾ (النور: ۳۶-۳۸). واته : لهناو چهند مال و مزگهوتیکدا خوا موئلهتی داوه که دهستی ریزیان له پشت بیټ ، وه بهتهنها ناوی ئهویان تیدا بریټ ، به بهیانی و ئیواراندا، نویتز و ستایش و تهسیجاتی پاکی ئەو دهکن)) ، ههروهها پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) دهفهرمویت : ((إِنَّمَا هِيَ لِذِكْرِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ ، وَالصَّلَاةِ ، وَقِرَاءَةِ الْقُرْآنِ))^۴. واته : ئەم مزگهوتانه بو یاد و ذیکری خوای گهوره (عزوجل) و نویتز کردن و خویندنی قورئان کراوه)).

سییه م :

ئیین ئەلاجشون (رحمه الله) دهفهرمویت :

گویم له ئیمام (مالیک) بوو دهیفرموو : هه رکهس بیدعهیهک بکات لهم ئیسلامه دا و به چاکی بزانیټ ، ئەوه پیی وایه محمد (صلى الله عليه وسلم) خییانهتی کردوو له گه یاندنی ئەم په یامه پیروزه ، چونکه ئەوهتا خوای گهوره دهفهرمویت : ﴿ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ﴾ (المائدة: ۳)^۵ / کهواته هه رکهس پیی وابیټ ئەم کاره کاریکی شه رعییه ، ئەوه ئەم ئایه تهی به درۆ خستۆته وه و پیی کافر بووه / چونکه عبدالله کوری عومهر ده گیریټه وه پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) فه رموویه تی : ((إِنَّهُ لَمْ يَكُنْ نَبِيًّا قَبْلِي إِلَّا كَانَ حَقًّا عَلَيْهِ أَنْ يَدُلَّ أُمَّتَهُ عَلَى خَيْرٍ مَا يَعْلَمُهُ لَهُمْ ، وَيُنذِرُهُمْ شَرًّا مَا يَعْلَمُهُ لَهُمْ))^۶. واته : هیچ پیغه مبهریک نه بووه له پیس مندا ، ئیلا ئەو حه قه ی له سه ر واجب بووه که گه له که ی ئاگادار بکاته وه له سه ر ئەو شته ی که ده زانیټ خیره بویان ، وه ئاگاداریان بکات و رایان چله کینی لهو شته ی که خراپه و ده زانیټ بویان خراپه)).

^۴ صحیح : رواه مسلم (۲۸۵) .

^۵ کتاب الاعتصام للامام الشاطبی .

^۶ صحیح : رواه مسلم (۱۸۴۴) الامارة .

چوارهم:

خۆ چواندان (شوبهاندن) به ئەهلی کیتاب ، واته یههود و نهصارا ، چونکه ئەمه له کار و پیشه ی ئهوانه و ، سالانه ئاههنگ دهگیرن به بۆنه ی یادی له دایک بوونی پیغه مبهه عیسا مهسیح (علیه السلام) ، وهك ئاشکراشه خۆ چواندن به یههود و نهصاراوه حهرامه و فهрман به وه یه پیچهوانه ی ئهوان بکریت ، وهك پیغه مبهه ی خوا (صلى الله عليه وسلم) دهفه رمویت : ((مَنْ تَشَبَهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ))^۷. واته : هه رکهس خۆی بچوینیت بههه ر تاقم و هۆز و ئاینیکه وه ئه ویش لهوانه ... ههروه ها دهفه رمویت : ((خالفوا المشركين))^۸. واته : پیچهوانه و سه رپیچی موشریکان بکه ن لههه موو کاریکدا ... لهگه ل ئه وه دا که ئه م کاره له (شهعائیر) ی ئاینه که یانه .

پینجه م:

ئهم کاره زیاده رهوییه (الغلو) ، وه پیغه مبهه ی خوا (صلى الله عليه وسلم) ریگری کردوه له هه رکاریکدا (الغلو) زیاده رهوه ی تیدا بکریت له سنور و ئه ندازه ی دیاری کراوی خۆی ، وه دهفه رمویت : ((إياکم والغلو فإنما هلك من کان قبلکم الغلو))^۹ . دهبینین ئه وه که سانه ی ئه م کاره دهکه ن یان بابلهین ئه م بیدعه دهکه ن ، زیاده رهوه ی دهکه ن له شه ریه تدا ، کاریک دهکه ن که شه ریه تی خوی گه وره ریگری له ئه نجامدانی کردوه ، به تایبه تیش ئهوانه که له و بۆنه دا شعر و پیاوه ئدانی شیرکی ده خوینن ، وهك دیوانی (برده) و غهیری ئه ویش ، ئه مهش لای سو فیهی هکان شتیکی زۆر ساده و ئاسانه ، ههروه ها داوای یارمه تی لئ دهکه ن و ، جاری واش هه یه گلۆپ و روناکی ناو مزگه وت دهکوژیننه وه و ده ئین چاوه ری بکه ن ئیستا رۆحی پاکی پیروزی هه زه رت ئه لموسته فا دیته خزمه تان و له ناوه ختیکیدا یه کیك له و سه ر لیشیواوانه هه لده ستیت و ده ئیت ئه وه رۆحی پاکی پیروزی هه زه رت ئه لمه سته فا هات !!

^۷ صحیح : رواه احمد (۹۰/۵۰/۲) و ، ابی داود (۴۰۳۱) و ، ابن ابی شیبه (۱۹۴۰۱) و ، ارواء الغلیل (۱۲۶۹) و ، صحیح الجامع (۲۸۳۱).

^۸ صحیح : متفق علیه : رواه البخاری (۵۵۵۳) و ، مسلم (۲۵۹).

^۹ صحیح : رواه احمد (۳۴۷۲ / ۲۱۵ / ۱) مسند احمد بن حنبل ، والنسائی (۲۶۸ / ۵) ، و ابن ماجه (۳۲۰۹) ، و الحاکم (۴۶۶ / ۱).

شه شه م:

هه رچه نده به سه حیجی سابت نه بووه که پیغه مبهری خوا (صلی الله علیه وسلم) له ۱۲ ی مانگی ره بیعی یه که مدا له دایک بوبیت، به لام گریمان وا له م رۆژو مانگه شدا له دایک بوبیت، ئەوانه ی ئەم کاره ده کهن و خو یان به دئسوژی ئەم ئاینه دزنانن ، ده بوایه له حیی ئاههنگ و خو شی ، شیوهن و واوه یلایان بکردایه ، چونکه پیغه مبهری خوا (صلی الله علیه وسلم) هه ره له و مانگ و رۆژه دا وه فاتی فهرموو که تی ی دا له دایک بوو ، واته (۱۲/ی ربیع الاول) که به مانگی (مهولود) مه شهوره ، وه ئەگه ر راست ده کهن با هه ره هیج نه بییت وه ک شیعه ی موشریک توژی ک له خو یان بهن !! ، باشه ئەگه ر که سی ک خو شه ویستیکی ئی بم ری ت ئاههنگی بو ساز ده کات یان شیوهن و گریان !؟ / به هه ره حال هه رکامیان بی ت بیدعه یه و سه ر ئی شیواوییه ، هه م ئەوه ی به ناو مامۆستاو داعیی و بانگ خوازه کان ده یکه ن ، هه م ئەوه ی شیعه ی موشریک ده یکه ن ، چونکه ئەمه (غلو) زیاده ره وی و سنور به زاننده ، وه پیغه مبهری خوا (صلی الله علیه وسلم) ریگری ئی کردوو و ده فه رموی ت : ((لا تطرونی کما أطرت النصارى ابن مریم فانما انا عبد فقولوا عبدالله ورسوله))^۱. واته منیش وه ک عیسا ی کوری مه ریهم لی مه کهن ، ئەونه یان زیاده ره وی کرد له بهرز کردنه وه یدا ، به لکو پیم بلین به نده و پیغه مبهری خوا ((.

حه وته م:

ئەوانه ی ئەم کاره ده کهن ئەوه نه بی ت که سانی شاره زا و تیگه یشتو بن له قورئان و سوننه ت ، به لکو ته نها که سانی نه زان و عاتفی و ده مارگیر و حیژی و سه ری شیواو ده یکه ن ، چونکه ئەوه ی به ئەندازه ی مسقاله زه ره یه ک له ئاین تیگه یشتی ت ئەزانیت ئەم کاره چییه و ئەوانه شی که بانگه وازی بو ده کهن مه رامیان چییه ، وه ک ده بینین ، یان ئەوه یه که سانی سه رمایه دار ده یکه ن هه تا بناسرین و خه لکی بلین به خوا پیاوی چاک بوو، به خوا به ده ست و دلّه، یان خه لکانیکی وه ک قورئان خویننه کان که بازرگانی به قورئانه وه ده کهن ، یان ئەوه ی مه لای به ناو مامۆستایی ئایینی هه لده ستن و وتاریک ده خویننه وه هه تا بلین به خوا وتاره که ی به قه وه ت بوو !!، یان که سانی حیژی سه ر لی شیواوی ده مار گیر و شه خسو حیژب په رست ، یان که سانیکی نه خویننه وار و داماو که هیج له ئاین تیگه یشتوون، چونکه له بنچینه دا

^۱ صحیح : رواه البخاری (۳۴۴۵) .

داهینهرانی ئەم کاره مه بهست و خواستیکیان هه بوو لی، ئەوانیش شیعهی (فاطمی) باطنی یهکان بوون / که له میصری کوندا دهژیان .

ههشتم:

ئهگەر ئەم کاره زهره یهك خیر و چاکه ی تیدا بووايه ئەوه ئیمامی ئەبو بهکر و عومەر خویان ئی رازیبیت ئەنجام یان هدا ، ئەوه تا پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) خوی دهفهرمویت : ((اقتدوا باللذین من بعدی : أبی بکر ، وعمر)).^{۱۱} واته : خوتان بدنه پال ئەوانه ی بهدوای مندا دین یان شوینی ئەوانه بکهون که بهدوای مندا دین ، ئەوانیش : ئەبو بهکر و عومەر)) رهزای خویان له سه ر بیّت ، ئەزانی بوچی برای خۆم ؟؟ ئاشکرایه / له بهر ئەوه ی ئیمامی عه لی خوی ئی رازی بیّت دهفهرمویت : ((إن خیر هذه الأمة بعد نبیها صلى الله عليه وسلم أبو بکر ، وبعد أبی بکر عمر)).^{۱۲} / واته : چاکترین و خیرترین کهسی ئەم ئومه ته پاش پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) ئەبو بهکره و ، پاش ئەبو بهکریش عومهره ... سبحان الله / به لأم بلهین چی ئەوانه ی ئەم کاره دهکهن خویان زۆر له ئیمامی ئەبو بکر و عومهر به خه مخۆر ترو موخلیص تر و چاک تر دهزانن !!

له کۆتاییدا ده ئین :

وهك وتمان و ده ئینینه وه ((هذه الكفاية ... لمن أراد الهداية)) بائهو کهسانه ی ئەم بیدعه دهکهن وازبیین و تهوبه بکهن و بگه پینه وه بۆلای خوی گه وره و شوین کهوتنی ریبازی پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم)، ئەو سوننه ته ی که ده توانن هه موو هه فته یهك ئەنجامی بدن ، ئەویش رۆژانی (دوو) شه ممان به رۆژوو ببن، وهك له (مسلم) دا به سه حیحی هاتووهر پرسیاریان کرد له پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) له باره ی به رۆژوو بونی رۆژی (دوو) شه ممه ، ئەویش فه رمووی : ((ذَلِكَ يَوْمٌ وُلِدْتُ فِيهِ ، وَوُعِثْتُ فِيهِ ، أَوْ أُنزِلَ عَلَيَّ فِيهِ)).^{۱۳} واته

^{۱۱} صحیح : مسند أحمد بن حنبل حدیث حذیفة بن الیمان عن النبی صلی الله علیه وسلم - حدیث : ۲۲۶۳۱ .

^{۱۲} صحیح : مسند أحمد بن حنبل - مسند العشرة المبشرين بالجنة مسند الخلفاء الراشدين - مسند علي بن أبي طالب رضي الله عنه حدیث : ۹۹۵ .

^{۱۳} صحیح : رواه مسلم (۱۱۶۲) و ابوداود (۲۴۲۵) والترمذی (۷۴۹) والنسائی (۲۳۸۲) وابن ماجه (۱۷۱۳) واحمد (۲۹۶/۵) .

: ئەوه ئەو رۆژەیه که تێیدا لەدایک بووم و ، تێیدا کرام بە پیغمبەر و، یان تێیدا قورئانم بو (دابەزی) ، ئەمە ئەو بۆنەیه که له هه‌موو هه‌فته‌یه‌کدا هه‌یه و موسولمانان دەتوانن ئەنجامی بدن و پاداشتیکی گه‌وره و رەزامه‌ندی خوای گه‌وره‌ی تێدا به‌ده‌ست به‌ینن، به‌لام به‌داخه‌وه موسولمانان ئەم بۆنه‌یان وازلێهێناوه و شوین بۆنه‌یه‌کی داهینراوی سالانه کهوتوون ، که ئەصل و ئەساسی نییه له کیتاب و سوننه‌تدا ، ئەگەر موخلیصن وهرن ئەم سوننه‌ته زیند و بکه‌نه‌وه و ئەو بیدعه‌ش له‌ناو به‌رن ، ئەه‌ی ئەوه نییه سه‌له‌ف ده‌فهرموون : ((ما أحيا قوم بدعة ، إلا أماتوا مثلها من السنة)) . هیچ گه‌لێک نییه بیدعه‌یه‌ک زیندوو ده‌که‌نه‌وه ئیلا وه‌ک ئەوه سوننه‌تیکیش ده‌مرینن / وه به‌ پیچه‌وانه‌شه‌وه هه‌ر که‌س بیدعه‌یه‌ک به‌مرینیت و وازی لێبێنیت ئەوه بی گومان سوننه‌تیکی زیندو کردۆته‌وه ، جا بانه‌ش زانییت چ سوننه‌تیکه ... ، چونکه که‌سی موبته‌دیخ خوای گه‌وره هه‌رگیز خۆشی ناویت ، به‌لگو ده‌که‌وێته به‌ر خه‌شم و توره‌یی و رقی خوای گه‌وره‌وه به‌و ئەندازه‌ی خوای گه‌وره هیچ کاریکی خیری له‌ فهرز و سوننه‌ت لێ وهرناگریت هه‌تا واز له‌و بیدعه‌ی ده‌هینیت و ته‌وبه‌ی لێ ده‌کات، چونکه پیغه‌مبه‌ری خوا (صلى الله عليه وسلم) ده‌فهرمویت : ((أبى الله أن يقبل عمل صاحب بدعة حتى يدع بدعته))^{١٤} . واته : خوای گه‌وره هیچ کاریک له‌ که‌سی موبته‌دیخ وهرناگریت هه‌تا ده‌ست له‌و بیدعه‌ی هه‌لنه‌گریت ((.

هه‌روه‌ها ئەبو هوره‌یره ده‌گیڕیته‌وه پیغه‌مبه‌ری خوا (صلى الله عليه وسلم) فه‌رموویه‌تی : ((أَلْمَدِينَةَ حَرَمٌ مَا بَيْنَ عَيْرٍ إِلَى ثَوْرٍ ، فَمَنْ حَدَّثَ فِيهَا حَدَّثًا ، أَوْ آوَى مُحَدِّثًا ، فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ، لَا يَقْبَلُ اللَّهُ مِنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا ، وَمَنْ.....))^{١٥} / واته : شاری مه‌دینه سنوریکه له‌ نیوان هه‌ردوو کیوی (عه‌یر) بو (شه‌ور) دایه ، هه‌رکه‌س شتیکی تێدا دابه‌ینیت ، واته بیدعه‌یه‌کی تێدا بکات ، یان که‌سیکی موبته‌دیخ لای خۆی گل بداته‌وه و بیپاریزیت ، ئەوه ده‌که‌وێته به‌ر نه‌فره‌تی خوا و مه‌لائیکه‌ته‌کان و هه‌موو خه‌لکی ، وه خوای گه‌وره له‌ رۆژی دوایدا هیچ کاریکی خیر و چاکه‌ی له‌ فهرز و سوننه‌ت لێ

^{١٤} صحیح : رواه ابن ماجة (٥٠) المقدمة ، وابن ابی عاصم فی السنة ، وصححه الالبانی رحمه الله فی صحیح الترغیب (٥٤).

^{١٥} متفق علیه : رواه البخاری (٣١٨٠) الجزية ، ومسلم (١٣٧٠) الحج .

وه رناگریٲ)) ، له وهش خراپ تر ئه وه یه کهسی موبته دیع هه ر چه ند ته وبهش بکات لیی وه رناگریٲ ، هه تا به ته واوی واز له و بیده نه هینٲ ، چونکه پیغه مبهری خوا (صلی الله علیه وسلم) ده فهرمویت : ((إن الله أحتجز التوبة عن صاحب كل بدعة))^{۱۶}. واته : خوی گه وره ته وبه ی حهرام کردوه له سه ر هه هوو خاوه ن بیده کاریک ، واته کهسی موبته دیع)) .

به هه ر حال، ئه ی ئه وکه سانه ی تا ئیستا ئه م بیده تان به زیندوی راگرتوه ، ئه وه هه ر له ئیستا زووتر نییه ته وبه ی لی بکه ن و ئه نجامی مه دهنه وه ، وه ئه م جوړه کارانه مه به ستنه وه به مه صله حه تی بانگه واز و ده عوه وه ، چونکه ئه گه ر ئیوه بو خوی ده که ن ، هه ر ئه و بو شی داناو ن چو ن بیکه ن ، ئیتر ته ئویلات و قسه ی خو تان و عه قلی خو تان مه که نه پال شه ریعه تی خوی گه وره ، چونکه خوی گه وره فهرموویه تی: ﴿ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ﴾ واته: ئه ی محمد (صلی الله علیه وسلم) پییان بلی: ئه گه ر ئیوه خواتان خو ش ئه ویٲ و ئه تانه ویٲ لیی نزیك ببنه وه ، ده بیٲ پهیره وی له شه ریعه ت و بهرنامه که ی من بکه ن، ئه وسا خوی گه وره ئیوه ی خو ش ده ویٲ، وه له هه له و گونا هه کانیشتان خو ش ئه بیٲ)).

به لی، ئه که ر ئیوه به راستی خوی گه وره تان خو ش ئه ویٲ و ئه تانه ویٲ لیی نزیك ببنه وه ، ئه وه ئه و کاره بکه ن که ئه و فهرمانتان پیده کات به کردنی، وه دوور بکه ونه وه له هه موو ئه و شتانه ی که ئه و فهرمانتان پیده کات به دوور که وتنه وه ی، چونکه ئه مه ئه و په ری غایه و که مالی په رستش و به ندایه تییه بو خوی گه وره ، وه ئه بیٲ ئه وه شمان له یاد نه چیٲ که له بنه رته دا شوین که وتنی ئیسلام و به جیگه یانندی په رستشه کان بنه مایه کی ته وقیفیه و له سه ر بنچینه ی ئیتباع و شوین که وتنه ، وه ک تابیی پایه بهرز (حه سه نی به صری) به ره حمه ت بیٲ فهرموویه تی:

^{۱۶} حسن: رواه ابن أبي عاصم في السنة ، وحسنه الالبانی فی الصحیحة (۱۶۲۰).

((لا یصلح قول و عمل إلا بنية، ولا یصلح قول و عمل إلا بموافقة السنة)). واته: کردار و گوفتار راست نابیت بهی نیهت، وه کردار و گوفتاریش ئه گهر نییه تیشی له گه ئدا بوو وه رناگیردیت ئه گهر له گه ل سوننه ئدا نه بیئت)).

وه (سه عیدی کوری جوبهیر) ره حمه تی خوی لیبیت هه مووکات ده یفه رموو: ((لا یقبل قول و عمل إلا بنية، ولا یقبل قول و عمل و نية إلا بموافقة السنة)). واته: هیچ کات کردار و گوفتار وه رناگیردیت بهی نیهت، وه ههروه ها کردار و گوفتار و نییهت وه رناگیردیت، بهی موافقه تی سوننه ت)).

ألهم فاشهد ألهم هل بلغت ... ألهم فاشهد ألهم هل بلغت

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد وعلی آله صحبة وسلم

مافی له بهرگرتنه وهو بلا و کردنه وهی بابه ته کانی پیگهی گزنگ پارێزراوه

بو هه موو موسو ئمانیک